

Un instant — L'Escola Luminista de Sitges —

Darrere va quedar Vilanova i la Geltrú a la llunyania, plàcida com sempre. El tren engolia les travesses a pas feixuc un matí qualsevol del mes d'agost. Arranat a la platja travessava congosts i túnels amb la desgana de l'estiu. Assegut de cara albirava les suaus aigües mandroses acaronar les roques dels penya-segats per endinsar-nos en la verdor de les vinyes de malvasia del sorral de l'ermita de la Mare de Déu del Vinyet.

Entretingut en la mirada distreta de tot allò que el finestral m'oferia, ressegueixo el fi contorn dels núvols sobre el mar, desvagats i flonjos. La silueta de l'església al final de la platja parpellejava fruit de la calor extrema del sol del migdia i la sorra s'unia a l'aigua sense l'escuma de les onades. Dia lluminós de calma perpètua.

El sotragueig del tren i el seu vaivé lent m'engronsava, el Sol m'enlluernava fins al deliri —

impossible obrir els ulls quan la claror m'encara —vaig pensar. Deixo caure el cap sobre la bancada i m'apareix la imatge, aquella que feia temps em visitava sempre que rodava per aquells paratges.

La platja fina d'un estiu encès, els núvols acaronant la costa dibuixant ombres sobre les cases, els Jardins de Terramar curull de flors en gerros de pedra sobre els pedestals i l'aigua de la font deixant-se anar suau i plàcida.

El cel. Aquell cel que m'embogia. Aquell blau que no era un blau, que contenia tots els colors i tots els tons, menys el blau. Els grocs i els verds i un vermell esclatant i els liles en tots els seus matisos. El lament torna a mi, profund i antic, per la meva incapacitat de recordar allò que ara tinc tan clar al meu davant i que oblidat quan estic front el llenç amb els pinzells a les mans.

Com puc fer per recordar aquell ventall de colors? ni l'alcohol de quan era jove podia igualar aquell record nítid dins el meu cap.

El sol en un punt fix del migdia projectava les ombres lineals dels pilars i de les columnes de les pèrgoles, línies grises que al costat del blanc lluminós mostraven la cruessa de la canícula estival, com un mosaic, potser millor, com un trencadís de petits calidoscopis irregulars que llençaven feixos de llum a partir d'un primer ble original.

Potser sí que hauré de tornar a beure, potser caldrà oblidar tot el que he après, l'escola de dibuix, els dits tacats de carbó acaronant làmines de paper, la pintura, l'ofici de pintor fins i tot, per deixar que les imatges tornin al meu cap i que les meves mans ho puguin representar. Arrencar les venes que entorpeixen les mans i el cap i deixar-me anar. 2

No és allò que veig el que haig de pintar, és el que sento dins meu quan ho veig, el que necessito de plasmar, que és molt diferent.

D'una revolada entro dins l'estudi amb una idea molt clara, tancar els ulls per pintar. Fer-ho amb els ulls oberts, no n'hi ha prou, no es la solució. Haig de girar els globus dels ulls i mirar endins. Ser capaç de copiar una idea, una llambregada fugaç que travessa el meu cap i estar atent per llegir-la. Ser capaç d'interpretar una idea.

I si el cel no fos com el veiem? I si la llum no ajudes a veure-hi, ans al contrari, fos tan encegadora que impedís la visió de les coses fins al punt que ens veiéssim obligats a caminar a les palpentes incapaços d'obrir les parpelles?

Totes aquestes preguntes em feia reclinat al meu banc amb els ulls clucs intentant resoldre l'atzucac de com fer-ho per poder pintar allò que sento, que no és allò que veig. Les mans trèmules no s'atrevien a cercar el pot amb els pinzells i escollir-ne un, la responsabilitat era tan gran i el món que explorava tan desconegut que ignorava el camí com arribar-hi.

Ho deixaré estar. No tots en sabem prou per fer el que sentim—devem acceptar les nostres limitacions —deia el meu cap, però l'altre "jo" no hi estava d'acord. Inicien una discussió per saber si seré capaç o no de reflectir sobre la tela el que, un dels dos, veu i que l'altre no vol admetre. —Els cels sempre s'han pintat de la mateixa forma — deia un— amb els mateixos tons i no pots inventar-te uns cels nous ara que no te'n surts, perquè ets incapaç, perquè no ets prou bo pintant —deia l'altra.

De sobte apareix de nou la imatge enyorada, el cel prenyat d'ocres i carmesí, de verds i blancs, i un detall, no són pinzellades el que veig, no. No són petites fuetades de color superposades delicadament, tampoc. Són diminutes làmines rectangulars, com un collage de minúsculs retrats que combinats conformessin figures tridimensionals magnífiques, el cel que jo volia.

Encara amb els ulls tancats la mà menava cap a la caixa de les espàtules, perquè la meua imatge, la llambregada electrizant que passà pel meu cervell en un instant efímer, s'havia de pintar amb espàtula i no amb pinzell. No havia de ser el detall el que necessitava ni la delicada pinzellada. Havia de pintar la follia que descarregava el meu cos. De forma barroera escampant traces de colors aquí i allà vaig iniciar el camí i esperançat vaig poder comprovar que m'hi acostava, que el resultat s'atansava al que jo havia sentit.

Ara jugava a tancar els ulls per imaginar-me el paisatge i a obrir-los per poder descarregar la paletada de color en el lloc exacte. Malgrat tot encara no ho havia 3

aconseguit del tot. Les meves mans s'entestaven a agermanar els colors d'una forma acadèmica i professional. El que veia sobre el llenç no era exactament la descàrrega que el meu sistema nerviós havia rebut. L'amalgama de colors era molt més salvatge i indescriptible.

—Havia al meu estudi alguna cosa amagada per posar-hi remei i que jo ignorava?— vaig preguntar-me

De forma inconscient la mirada es va recolzar sobre una ampolla abandonada des de feia molt de temps, absent deia l'etiqueta. Vaig recordar que algú me n'havia parlat de la capacitat d'imaginar colors amb aquest beuratge.

El primer glop va posar el cos en estat d'alerta del que podia esdevenir en un futur. Els següents amansiren la cadència dels moviments de braços i cames. Estimbat en un catre continuava bevent a l'espera de reconciliar-me amb els meus quadres i fer les paus amb l'ofici de pintor que tant m'estimava.

Al cap d'hores em vaig despertar d'un son reparador, espurnejant de colors i de matisos, de pinzellades dolces i paletades llampegants, el cos abatut i els ulls lleganyosos, desmanegat vaig arrossegar-me cap a la porta, ja tornaria l'endemà, ara no estava en condicions de continuar pintant.

Dins la foscor de la sala, va quedar el llenç immòbil prop dels pinzells i les espàtules, serè. El cel al seu lloc, els rogencs folls, els grocs salvatges i els verds insinuants cobrien tot Sitges i la platja i el sorral amb les vinyes de malvasia de l'ermita de la Mare de Déu del Vinyet tal com jo ho havia somiat.

Malvasia de Sitges 2023